

Ukládání dokumentů v digitální podobě v systémech elektronické spisové služby

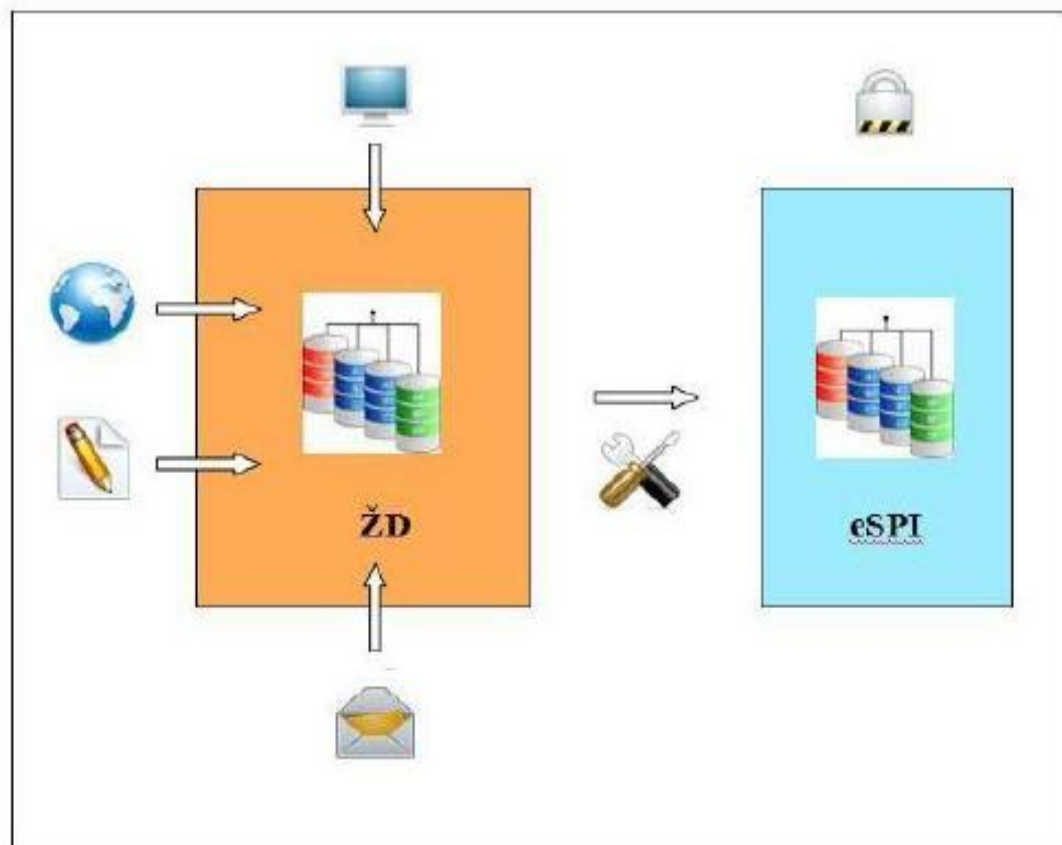
Martina Macek

Novela zákona 499/2004 Sb.

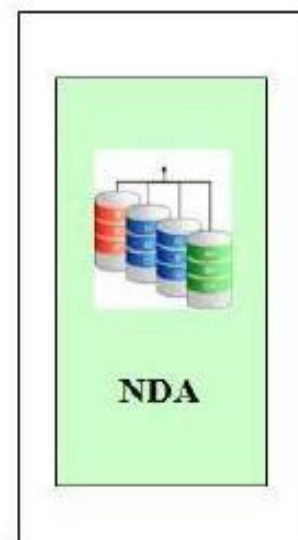
- Jsme již více jak 7 měsíců po konci přechodného období.
- To znamená, že již více jak 7 měsíců platí povinnost plného souladu spisové služby se zákonem a prováděcími předpisy včetně národního standardu pro elektronické systémy spisové služby.
- Dokumenty musí být v předepsaných formátech s patřičnými metadaty.

1.5 Základní blokové schéma úložišť

původce

Národní archiv

 úložiště živých dokumentů

 úložiště vyřízených a uzavřených dokumentů

 úložiště pro trvalé uložení digitálních archiválií

Vstupy do úložiště živých (vyřizovaných dokumentů)

Jaké dokumenty do úložiště vstupují?

- dokumenty vzniklé v digitální podobě
 - a) vlastní dokumenty
 - b) doručené dokumenty
- obrazy naskenovaných listinných dokumentů
 - c) obrazy vlastních dokumentů
 - d) obrazy doručených dokumentů

Novela zákona 499/2004 Sb.

- § 65 odst. 5) Po vyřízení věci se spis uzavře. Uzavřením spisu se rozumí kompletace všech dokumentů patřících do spisu, kontrola a doplnění údajů podle § 66 odst. 3 před uložením do spisovny a převedení dokumentů v digitální podobě do výstupního datového formátu a jejich opatření metadaty podle národního standard.

Vyhláška č. 259/2012 Sb.

- § 24 odst. 1) Výstupní datové formáty dokumentů v digitální podobě
 - (1) Výstupním datovým formátem dokumentů v digitální podobě se rozumí
 - a) datový formát výstupu z elektronického systému spisové služby,
 - b) datový formát dokumentu ukládaného ve spisovně, která je součástí elektronického systému spisové služby,
 - c) datový formát pro předávání do digitálního archivu.

Vyhláška č. 259/2012 Sb.

- V případě, že jsou jako archiválie vybrány dokumenty nebo spisy v digitální podobě, veřejnoprávní původce předá příslušnému archivu jejich repliky a k nim náležející metadata.

Vyhláška č. 259/2012 Sb.

- Tyto repliky a k nim náležející metadata veřejnoprávní původce předá příslušnému archivu zpracované podle požadavků schématu XML pro výměnu dokumentů a jejich metadat mezi elektronickým systémem spisové služby stanoveného národním standardem.

Vyhláška č. 259/2012 Sb.

- Pokud příslušný archiv při zpracování úředního záznamu zjistí, že stav předávaných replik dokumentů nebo spisů v digitální podobě vybraných jako archiválie neodpovídá požadavkům na jejich předání stanoveným v národním standardu nebo že tyto repliky obsahují škodlivý kód, vyzve veřejnoprávního původce k odstranění zjištěných nedostatků.

Převedení dokumentů v digitální podobě do výstupního datového formátu

- Ten, kdo by si myslel, že lze použít autorizovanou konverzi, je na omylu.
- Autorizovaná konverze neslouží ke změně formátu, ale ke změně podoby zaznamenané informace (analog – digitál a naopak).

Převod dokumentů v digitální podobě do výstupního datového formátu

- Převod dokumentu podle § 69a odst. 1 až 4 zákona č. 499/2004 Sb.
- Převod bude proveden tehdy, požaduje-li původce, aby převedený dokument měl obdobné právní náležitosti jako prvopis (výsledkem převodu je ověřená elektronická kopie bez právních účinků prvopisu, zaručující pouhou shodu s prvopisem). Převedený dokument musí obsahovat autentizační prostředky podle § 69a odst. 4.

Převedení dokumentů v digitální podobě do výstupního datového formátu

- § 69a odst. 4) dokument v digitální podobě vzniklý převedením z dokumentu v analogové podobě nebo změnou datového formátu dokumentu v digitální podobě opatří určený původce doložkou, která obsahuje údaje týkající se převedení nebo změny datového formátu, podepsanou uznávaným elektronickým podpisem osoby odpovědné za převedení z dokumentu v analogové podobě anebo změnu datového formátu dokumentu v digitální podobě nebo označenou elektronickou značkou určeného původce, a dále opatřenou kvalifikovaným časovým razítkem. **Údaje týkající se převedení nebo změny datového formátu stanoví prováděcí právní předpis.**

Převedení dokumentů v digitální podobě do výstupního datového formátu

- § 24 odst. 3) vyhlášky - Údaje týkající se změny datového formátu dokumentu v digitální podobě jsou
 - a) název nebo obchodní firma veřejnoprávního původce, který změnu datového formátu provedl,
 - b) prohlášení, že obsah dokumentu v digitální podobě v původním datovém formátu odpovídá obsahu dokumentu v digitální podobě vzniklého změnou datového formátu,
 - c) původní datový formát,
 - d) datum vyhotovení ověřovací doložky,
 - e) jméno, popřípadě jména, a příjmení fyzické osoby, která změnu datového formátu proved.

Převedení dokumentů v digitální podobě do výstupního datového formátu

- Požadavek na prohlášení, že obsah dokumentu v digitální podobě v původním datovém formátu odpovídá obsahu dokumentu v digitální podobě vzniklého změnou datového formátu, vyžaduje skutečné porovnání obsahu obou dokumentů člověkem, není možné se spoléhat na stroj a na základě strojové komparace prohlásit shodu obsahů.
- Časová náročnost splnění takového požadavku je nesmírná - viz dále.

Odhad časové náročnosti

- Počet dokumentů v uzavřených spisech ve formátech doc, docx, dot a rtf bude u určeného původce například 77323,
- průměrná doba potřebná na zjištění shody dokumentu 4 minuty/ 1 strana,
- průměrná velikost dokumentu 2.7 strany,
- odhad počtu stran: $77323 \times 2.7 = 208772$,
- odhad času potřebného na ověření shody u všech dokumentů 13 918 hodin,

Odhad časové náročnosti

- odhad času potřebného na další úkony spojené s převáděným dokumentem 4 min na jeden dokument, celkem $77323 \times 4 = 309292$ min. = 5155 hodin,
- odhad celkové časové náročnosti převodu $13918 + 5155 = 19073$ hodin,
- odhad pracovních dnů při standardní efektivitě práce 63 % z celkové pracovní doby je 3784 pracovních dnů,
- průměrný počet pracovních dní v kalendářním roce 253 – 25 dní dovolené = 228 dní,

Odhad časové náročnosti

- odhad počtu roků bez překážek v práci $3784 / 228 = 16,5$ roků při jednom pracovním místě, nebo dva roky při osmi pracovních místech,
- je to reálné???

Od důvěryhodných dokumentů v digitální podobě k „digitálnímu hnoji“

- Zvažuje se vypuštění požadavků na prohlášení o shodě.
- Již z podstaty formátu PDF/A vyplývá, že obsah převedeného dokumentu se nemusí shodovat s obsahem dokumentu v původním formátu.
- Celý problém vůbec nemusel nastat, kdyby nebyl změněn původní návrh, který počítal s tím, že formát PDF/A bude závazným formátem nejen pro určené původce, ale i pro původce, kteří nejsou původci určenými.

Od důvěryhodných dokumentů v digitální podobě k „digitálnímu hnoji“

- § 64 odst. 1) zákona - Určení původci zajistí příjem dokumentů. V případě dokumentů v digitální podobě určení původci zajistí jejich příjem alespoň v datových formátech stanovených jako výstupní datové formáty nebo formáty dokumentů, které jsou výstupem z autorizované konverze dokumentů obsažených v datové zprávě.
- Toto ustavení však není dostatečné.

Od důvěryhodných dokumentů v digitální podobě k „digitálnímu hnoji“

- Prohlášení o shodě je časově jen obtížně realizovatelné.
- Jeho vypuštěním však nebude možné jednoznačně prohlásit, že obsah dokumentu v novém a původním formátu je shodný.

Ukládání dokumentů v digitální podobě v systémech elektronické spisové služby

Děkuji za pozornost

Martina Macek